

Καταδικασμένα να θεωρούνται τυφλά άτομα, μέχρι πρόσφατα στη χώρα μας, τα άτομα με σοβαρά προβλήματα όρασης. Πριν από λίγο καιρό, ύστερα από προσπάθειες του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών και Ατόμων με Προβλήματα Όρασης, ψηφίστηκε από τη Βουλή ο νόμος 2430/96 που εισάγει τη διαβάθμιση στη χαμηλή όραση. Έτσι, με βάση τις διατάξεις του νόμου, τα άτομα αυτά θα δικαιούνται επιδοτήσεων. Παράλληλα, επαναστατικές τεχνικές τους δίνουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν βοηθήματα που τους επιτρέπουν να διαβάζουν με την ταχύτητα που διαβάζει ένας ανώτερος με κανονική όραση. Ο άνθρωπος δέχεται το 80% των καθημερινών πληροφοριών μέσω των ματιών και αυτός είναι ένας από τους λόγους που «κουράζονται» και πιο εύκολα. Πολλοί άνθρωποι, όμως, που πάσχουν από ασθένειες του οφθαλμού, δεν γνωρίζουν καν ότι κατατάσσονται στα άτομα με χαμηλή όραση. Διεθνείς έρευνες δείχνουν ότι το 9% των ατόμων μέχρι 20 ετών έχουν χαμηλή όραση, ενώ το ποσοστό αυξάνεται στο 14% για άτομα 21-64 ετών. Το ποσοστό γίνεται τρομακτικό στις ηλικίες 65-84, καθώς φτάνει το 69%! Τα 60% των περιπτώσεων αφορά γυναίκες και το 40% άνδρες. Τα στοιχεία αναφέρονται στο βιβλίο «Clinical low vision» της Eleanor E. Faye, M.D., F.A.C.S., μιας εκ των πρωτοπόρων γιατρών στον τομέα της χαμηλής όρασης.

Ποιοί είναι, όμως, οι λόγοι που προκαλούν τόσο σοβαρές βλάβες στην όραση; Σχετικές έρευνες αναφέρουν ότι το 49% των περιπτώσεων χαμηλής όρασης οφείλεται σε διάφορες ωχροπάθειες (παθήσεις της ωχράς κηλίδας), το 16% στον καταράκτη (συγγενή και επίκτητο), το 11% στο γλαύκωμα, το 8% σε παθήσεις του αμφιβλαστροειδούς εξοπλισμού του σάκχαρου, το 7% σε ατροφία του οπτικού νεύρου, το 5% σε κακοήθειες μυωπίας (μέχρι και 40 βαθμούς) και το 4% στη μελαχρωστική (κληρονομική ασθένεια). Ειδικά για την Ελλάδα, το ποσοστό των περιπτώσεων χαμηλής όρασης που οφείλονται στη μελαχρωστική είναι πολύ υψηλότερο. Τα βοηθήματα που υπήρχαν παλαιότερα για τα άτομα με χαμηλή όραση δεν διεκδικούσαν διάφανες καλαισθητικές, ενώ παράλληλα δεν προσέφεραν υψηλής ποιότητας οπτικό αποτέλεσμα. Σήμερα, τα πράγματα είναι τελείως διαφορετικά. Η τεχνολογία και οι έρευνες περίπου 40 ετών μάς έδωσαν μεγεθυντικά γυαλιά που στην πραγματικότητα είναι μεγεθυντικοί φακοί (δύο φακοί σε μορφή σάντουιτς, με κενό αέρος

Νέου τύπου μεγεθυντικά γυαλιά δίνουν τη δυνατότητα σε άτομα «χαμηλής όρασης» να διαβάζουν με την ταχύτητα που διαβάζει κάποιος που δεν έχει πρόβλημα όρασης

Σκούταρη. «Αυτά τα γυαλιά θα παρουσιαστούν επίσημα στη Φλόριδα τον επόμενο Δεκέμβριο. Δίνουν μια μεγεθυσμένη τριπλάσια του κανονικού. Είναι κάτι πρωτοποριακό, εφαρμόζεται για πρώτη φορά και ανατρέπει τα έως τώρα ισχύοντα, καθώς χρησιμοποιείται ένα πρίσμα σε συνδυασμό με έναν άλλο μεγεθυντικό φακό, ώστε να δώσει ένα οπτικό αποτέλεσμα χωρίς παραμορφώσεις. Και είναι σημαντική τεχνολογία γιατί είναι ελαφρύτερο και φθηνότερο (τουλάχιστον 30-40%) απ' όσα υπήρχαν έως σήμερα, καθώς είναι κατασκευασμένα από πλαστικό και όχι από κρύσταλλο», θα σημειώσει ο κ. Feinbloom. Οι δύο αυτοί τύποι γυαλιών (τύπου «σάντουιτς» και «πρίσμα») θα χρησιμοποιούνται κυρίως για διάβασμα και απευθύνονται σε όσους έχουν κάνει αφαίρεση του φακού του ματιού ή πάσχουν από καταράκτη ή ωχροπάθεια.

Επαναστατικές λύσεις για άτομα χαμηλής όρασης

Μια άλλη κατηγορία ειδικών γυαλιών, για μακρινές αποστάσεις, είναι τα «πλεσκόπια». Πρόκειται στην ουσία για κιάλια

ενδιάμεσα), τέλεια προσαρμοσμένοι πάνω σε σκελετό γυαλιών. «Η μοναδικότητα αυτών των γυαλιών είναι ότι χρησιμοποιούν δύο φακούς, αντί για έναν που έχουν τα συνηθισμένα γυαλιά. Στους φακούς αυτούς χρησιμοποιούνται ειδικά κρύσταλλα που δεν χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία οπτικών ειδών παρά μόνο σε υπερεισώθητα όργανα όπως τα τηλεσκόπια», θα μας εξηγήσει ο επινοητής και κατασκευαστής των γυαλιών, Αμερικανός οπτομέτρης κ. **Richard E. Feinbloom**, μιλώντας αποκλειστικά στην «Ε».

Τα νέα γυαλιά θεωρούνται επαναστατικά καθώς, «ενώ είναι καλαισθητά, προσφέρουν τη δυνατότητα σε άτομα με προβλήματα όρασης να διαβάζουν με την ίδια ταχύτητα όπως κι ένας άνθρωπος που δεν έχει κανένα πρόβλημα. Σ' αυτό συνεισφέρει το ευρύ πεδίο των 50 χιλιοστών, κάτι που δεν προσφέρει κανένα άλλο γυαλί», θα επισημάνει η κ. **Τατιάνα Σκούταρη**, μοναδική οπτομέτρης στη χώρα μας με ανώτατες σπουδές στη χαμηλή όραση. Μετά τον οφθαλμίατρο, ο οποίος ασχολείται με

το παθολογικό μέρος του οφθαλμού, ο οπτομέτρης είναι ο ειδικός που λειτουργεί συμπληρωματικά και παράλληλα με αυτόν, έχοντας εντελώς εξειδικευμένες γνώσεις. «Κάθε περίπτωση είναι μοναδική», θα πει η κ. Σκούταρη, «και γι' αυτό γίνεται μια ειδική εξέταση που μπορεί να κρατήσει μέχρι και 2 ώρες. Σ' αυτήν περιλαμβάνονται ειδικά τέστ και οι μετρήσεις μπορούν να γίνουν μέχρι και σε απόσταση ενός μέτρου αν χρειαστεί. Είναι πολύ σημαντικό, για παράδειγμα, να δώσετε σε κάποιον με όραση 1/20 τη δυνατότητα να διαβάσει κάτι, έστω και σε απόσταση ενός μέτρου. Για τον ίδιο είναι πολύ σημαντικό ότι δεν έφυγε από δω χωρίς να καταφέρει να δει τίποτα, για μια ακόμη φορά».

Τα «πρίσματα» είναι κάτι εντελώς καινούργιο και αναμένεται να κυκλοφορήσουν στην αγορά τους προσεχείς μήνες. Είναι τοποθετημένα σε σκελετό γυαλιών και απευθύνονται κυρίως σε όσους έχουν προβλήματα πεδίου και αντίθεσης (κοντράστ). «Κάποια γράμματα που βρίσκονται πιο περιφερειακά τα φέρνουν πιο μπροστά, με αποτέλεσμα να γίνεται πιο γρήγορα η ανάγνωση. Βοηθούν, επίσης, στην αντίθεση κάνοντας τα γράμματα πιο έντονα», εξηγεί η κ.

προσαρμοσμένα σε σκελετό γυαλιών. Αυτή τη στιγμή γίνεται προσπάθεια να βελτιωθεί η αισθητική αυτών των γυαλιών, κάτι που δεν έχει γίνει ακόμα κατορθωτό. Είναι πάντως εξαιρετικά αποτελεσματικά. Πιο απλά βοηθήματα είναι οι μεγεθυντικοί φακοί. Οι τύποι τους ποικίλλουν από χειρός, σταθερούς (έχουν βάση και ακουμπούν πάνω στη σελίδα), σταθερούς με δυνατότητα να χωρέει από κάτω σπילו για να μπορεί κάποιος να γράψει κιάλια ενώ διαβάζει, με δυνατότητα φωτισμού από απλή λάμπα ή λάμπα «ξένο» (δίνουν πιο πολύ φως) και οι οποίοι είναι ρευστού, μπαταρίας ή επαναφορτιζόμενοι. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το κόστος των γυαλιών τύπου «σάντουιτς» θα είναι γύρω στις 150.000 δρχ., ένας μεγεθυντικός φακός με μπαταρία θα κοστίζει περίπου 25-28 000 δρχ., ενώ ένας επαναφορτιζόμενος θα έχει σχεδόν διπλάσια τιμή (περίπου 40.000 δρχ.). Σημειώνεται ότι η Ελλάδα είναι αυτή τη στιγμή η μοναδική χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία δεν επιδοτεί τέτοιου τύπου βοηθήματα. Σε όσους έχουν αντηρήσεις για την αναγκαιότητα επιδοτήσης τέτοιων βοηθημάτων από την πλευρά του κράτους, ο κ. Feinbloom έχει μια πειστική απάντηση: «Αν μπορείς να βάλεις ένα άτομο ξανά στη δουλειά, όσο κι αν κοστίζουν τα βοηθήματα, αυτόματα γίνεται ένας φορολογούμενος αντί να είναι ένα άτομο που θα πρέπει να του δίνουμε φορολογικές απαλλαγές ή να το επιδοτούμε».

